

Meer en meer wordt het belang van vroege interventie duidelijk. Dit kan bij jonge kinderen met lichte problematiek een intensiever traject voorkomen. Blijkt er wel meer aan de hand te zijn, dan is in een vroeg stadium behandeling door de juiste specialist mogelijk. Het programma KEK - de afkorting staat voor Kort en Krachtig - geeft handen en voeten aan preventie op maat aan kinderen in de basisschoolleeftijd.

Ingrid Huijser

Preventie op maat verlicht

Praktisch elk kind heeft weleens een periode waarin het wat minder gaat: boze buien, slecht slapen en teruggetrokken of juist brutaal gedrag. Vaak hoort zo'n periode bij het opgroeien en gaat het vanzelf weer over. Soms blijven er zorgen. Is het dan echt nodig om een kind meteen een diagnostisch traject in te laten gaan? "Nee, dat is zeker niet nodig. Met onze aanpak zien we zelfs dat de meeste kinderen na een korte laagdrempelige interventie weer verder kunnen," zegt Anneke Jansen, ambulante gezinsbehandelaar bij 's Heeren Loo en pedagogisch systeembegeleider bij KEK (Kort en Krachtig), een naam die de aanpak treffend weergeeft.

Opvallend gedrag

KEK biedt kinderen in de basisschoolleeftijd (4 t/m 12 jaar) hulp bij opvallend gedrag (zie kader). Het betreft een samenwerking van Karakter en 's Heeren Loo. Behandelaars van beide organisaties trekken samen op om jonge kinderen te zien die opvallend gedrag vertonen. Denk aan kinderen waarover zorgen zijn als het gaat om de sociaal-emotionele ontwikkeling of de ontwikkelingstaken. Ook kinderen die vastlopen in de eerste schoolse vaardigheden kunnen afwijkend gedrag gaan vertonen. Daarnaast kunnen er ook zorgen vanuit de omgeving zijn, bijvoorbeeld over bepaalde lichamelijke uitingen zoals zelfbeschadiging of tics.

Kortlopend traject

De aanpak bestaat uit een kortdurend traject, benadrukt Jansen. "Als het kind op school vastloopt, overleggen we met de leerkracht en komen we een dagdeel observeren. Vervolgens maken we binnen drie weken een analyse, gedegen advies en een vertaling naar de praktijk." Het komt overigens ook voor dat huisartsen wel richting een diagnostiektraject denken, maar ouders nog niet zo ver zijn. Het is dan in het belang van het kind dat niet te lang gewacht wordt. "De huisarts kan dan KEK invoeren", aldus Jansen. "We bieden overbruggingszorg naar de tweede of derde lijn, zodat er ruimte kan komen voor erkenning en acceptatie door ouders."

Bij KEK wordt gebruik gemaakt van meerdere modellen en methodieken, waaronder oplossingsgericht werken en onderdelen uit zowel 'Geef me de vijf' als SOVA (sociale vaardigheden). Andere middelen die worden ingezet zijn psycho-educatie en observatie. De meetinstrumenten die binnen KEK worden gebruikt zijn de GAS-score (Goal Attainment Scaling) en klanttevredenheid door ouders en school na afloop van een KEK-traject.

Preventief

De aanpak van KEK is vooral preventief. "Daarmee willen we als het even kan intensieve hulpverlening voorkomen", aldus Jansen. De preventieve aanpak

blijkt goed te werken." Het aantal kinderen dat KEK jaarlijks voorbij ziet komen ligt rond de dertig. Ongeveer zeven van de tien kunnen na het advies van KEK weer verder zonder extra ondersteuning. De overige drie kinderen worden aan de hand verder meegenomen voor diagnostiek en/of behandeling. Jansen wijst erop dat momenteel het aantal kinderen in vergelijking met de voorgaande twee jaren stijgend is. "Dit is een goed teken, omdat KEK graag vroegtijdig betrokken

is bij hulpvragen vanuit ouders, school of verenigingen.” Het gemiddelde cijfer dat ouders hebben gegeven aan een KEK-traject is een 8,2. De gemiddelde leeftijd van de kinderen is 7,2. Vanaf mei 2018 wordt KEK ook meege-nomen in het zorgdomein.

De aanpak heeft overigens ook voor-delen voor kinderen die juist wel baat hebben bij een intensiever traject.

“Voor hen zijn we er eerder bij.

Daardoor worden problemen sneller getraceerd en opgepakt. We zien nog steeds te veel kinderen vastlopen waarvan we achteraf zeggen: waren we er maar eerder bij geweest.”

Coaching ouders en leerkrachten

KEK kijkt naar alle leefgebieden van het kind en betreft ouders actief. “Samen met ouders brengen we de zorgen in kaart.” De insteek is volgens Jansen heel praktisch. “We geven tips en handvatten waarmee we ouders op weg helpen om het thuis weer han-teerbaarder te krijgen. Vaak geven we

ook coaching aan de leerkracht, zoals psycho-educatie.” Zij merkt dat met de komst van het passend onderwijs nog lang niet alle leerkrachten goed zijn ingewerkt op problematiek in de klas. “Wij geven ze de tools waardoor ze weer verder kunnen.”

Een aantal praktische voorbeelden: Gebruik kneedballen bij leerlingen die het lastig vinden om veel stil te zitten en die graag iets in hun handen heb-ben. Creëer fijne plekjes in de klas voor leerlingen die het prettig vinden zo af en toe afgezonderd van de anderen hun prikkels te verwerken.

Oproep

KEK is actief in de provincies Overijssel en Gelderland. Om meer kinde-ren en hun ouders op deze preventieve wijze te kunnen helpen, willen de initiatiefnemers graag landelijk opereren. Zij staan open voor gesprekken om tot een goede samenwerking te komen. Wilt u meer weten? Zie het contactformulier op www.samenkek.nl.

Gaat een leerling over de grens, dan maakt hij - afhankelijk van de leeftijd - een kleurplaat, gedicht of opstel voor de ander. Ook ouders worden over deze ‘oepsmethode’ ingelicht.”

Geen wachtlijst

Ouders kunnen zelf een kind aanmel-den bij KEK. De verwijzing loopt uitein-delijk via de huisarts of het wijkteam. KEK kent geen wachtlijst. “Zowel ouders als verwijzers vinden het pret-tig dat we snel kunnen starten”, vertelt Jansen. “We nemen binnen drie werk-dagen contact op met diegene die via de website iets heeft ingevuld. Binnen één week na contact kan het eerste huisbezoek ingepland worden.”

Voorraan in de keten

Belangrijk voor het succes van de aan-pak is dat de kennis van 's Heerenloo en Karakter samenkomt. 's Heerenloo is specialist op het gebied van verstan-delijke beperkingen en het moeilijk lerend kind in de klas; Karakter kind-eren jeugdpsychiatrie is de expert waar het gaat om psychische aandoeningen. “We zetten die gezamenlijke specialis-tische kennis helemaal voorraan in de keten. Dat heeft grote meerwaarde. Je kunt echt iets toevoegen door dat inzicht te bieden.” •

auteursinformatie

Ingrid Huijseris werkzaam als marketing- en communicatiead-viseur bij Karakter.

